

*І.М. Сафронська, канд. екон. наук, доц.,
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва*

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ АНАЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Методологія процесу навчання та, відповідно, оцінювання знань студента за кредитно-модульною системою передбачає його переорієнтацію із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента. Крім того, робота студента повинна бути індивідуалізованою з врахуванням рівня його творчих можливостей, навчальних здобутків, інтересів, навчальної активності тощо. У структурі навчального навантаження студента за системою ECTS індивідуальна робота також розглядається як один із основних компонентів навчальної діяльності.

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність. Однак, якщо індивідуальні заняття на молодших курсах спрямовуються здебільшого на поглиблення вивчення студентами окремих навчальних дисциплін, то при вивченні аналітичних дисциплін вона має науково-дослідний характер і передбачає безпосередню участь студента у виконанні наукових досліджень та інших творчих завдань.

Індивідуальна робота при вивченні дисциплін “Економічний аналіз” та “Фінансовий аналіз” поділяється на аудиторну – консультації та позааудиторну – індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Для організації процесу індивідуального консультування розроблений пакет діагностичних тестів для виявлення ступеня засвоєння окремих теоретичних положень і рівня сформованості практичних умінь і навичок та перевірки ефективності прийомів і методів навчання. Пакет тестових завдань розроблений на алгоритмічному та репродуктивному рівнях, проте доцільно удосконалити та розширити його за рахунок введення тестів творчого та комбінованого рівнів.

Зміст індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) полягає в завершеній теоретичній або практичній роботі в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських та практичних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

При вивченні теоретичного курсу аналітичних дисциплін – економічного аналізу, студенти виконують такі види ІНДЗ:

- написання реферату з окремого модуля або окремого питання, наданого для самостійного вивчення;
- складання конспекту із теми (модуля) за заданим планом або планом, який студент розробив самостійно;
- розрахунок практичних задач різного рівня з окремого модуля;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань за окремими темами;
- публікація тез доповіді по окремому питанню.

На заліковий модуль ІНДЗ відповідно до розподілу балів відводиться 20 % за 100-бальною оцінкою. Кожний студент відповідно до рівня його творчих можливостей, навчальних здобутків, інтересів та навчальної активності вибирає вид ІНДЗ. Однак, максимально можлива кількість балів різниться відповідно до виду ІНДЗ, так, за написання реферату та складання конспекту можна набрати лише половину максимально можливої кількості балів, тоді як за розрахунок практичних задач, розробку навчальних та діагностичних тестових завдань та публікацію тез доповіді можна отримати всі максимально можливі бали.

Для забезпечення даного виду роботи вихідною інформацією розроблені методичні вказівки із темами рефератів, прикладами тестів, розрахункових задач та питаннями для самостійної роботи.

При вивченні курсу дисципліни “Фінансовий аналіз” додатково вводиться ще два види ІНДЗ, за виконання яких на належному рівні можна отримати максимально можливу кількість балів – 20. Це – написання статті з вивчення будь-якої проблеми на теоретичному і практичному рівні, що стосується вивчення даного курсу або розв’язання наскрізної розрахунково-практичної задачі з оцінки фінансового стану конкретного сільськогосподарського підприємства. Для виконання наскрізної задачі на кафедрі розроблені індивідуальні робочі зошити з макетами таблиць. В процесі роботи оформлюються робочі таблиці з висновками та пропозиціями.

Для покращення індивідуальної роботи студентів на кафедрі працює комп’ютерний клас, який підключений до мережі Internet, бібліотека періодичних видань та навчально-наукової літератури з аналітичних питань. В комп’ютерній базі даних кафедри статистики і економічного аналізу ведеться збір статистичної інформації про господарсько-фінансову діяльність сільськогосподарських підприємств, яку можна використовувати при виконанні індивідуальних завдань.

Разом з тим, організація дієвого процесу індивідуальної роботи із студентами вимагає переорієнтації роботи викладача, який має забезпечити навчальний процес не тільки лекціями та методичними рекомендаціями для виконання індивідуальних завдань, але й практичними посібниками з розробленим комплексом індивідуальних завдань, тестів та питань з кожної теми(модуля) курсу, електронними версіями завдань з мультимедійними елементами для використання у дистанційному навчальному процесі.